

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Orationibus lacvlatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad exercitationem spectantes

Balinghem, Antoine de

Antverpiae, 1618

Cap. XIV. Responsio ad eos qui quominus id præsent, occupationes suas
causantur, temporisque dispendium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51085)

CAPVT XIV.

*Responsio ad eos, qui quominus id præsent,
occupationes suas causantur, tempo-
risq; dispendium.*

GRAVIS est querimonia S. Gregorij Nysseni, orationis studium postponi rebus omnibus, nihilque minus mortalibus curæ esse, quàm cum Deo colloqui, aliis nimirum studiis implicatis. Negotiationi, inquit, diluculo institor incumbit, merces suas ementibus ante cæteros eundem quæstum exercentes exhibere contendens, vt præuentis aliis, desiderantis emere necessitatem præoccupet & suum vendat. Similiter etiam emptor dum prouidet, ne ab alio præuentus frustra requirat id quo opus habet, non ad orationis, sed ad venditionis locum, forum videlicet rerum venalium currit. Atque omnibus pari lucri cupididine captis, proximum præuenire contendentibus, per aliarum rerum studia surripitur tempus orationis ad negotiationem translatum. Ita artifex & operarius, ita qui dicendi studium sectatur, litterisq; ac disciplinis liberalibus operam dat, ita litigator, ita cui iudicandi munus obuenit, quisque in id quodin mani-
bus

Lib. de
oratio-
ne.

bus habet studio totus incumbens obliuiscitur operam dare orationi, damnosum ad rem propositam sibi ducens, si circa Deum occupatus sit: nam qui artem quidem exercet, inutilem quandam, & inefficacem rem ad propositum opus, diuinum auxilium esse purat: idcirco dimissâ oratione in manibus spem ponit, oblitus interim eius qui manus dedit.]

Hæc & alia plura grauissimè in eandem sententiam Nyssenus, quibus planè arguuntur tum incitiâ, tum impietatis, qui per causam negotiorû ne ea ipsa, breuissimâ quiete interrumpant, ab orando desistunt. Atque intelligant illi quidem seridè que perpendât, plus efficacitatis orationi inesse ad fœlicem rerum quas tractant exitum, quàm omni humanæ industriæ ingiq; ad eas ipsas applicationi animi. Cum oratione iaculatoria diuinum exoretur auxilium, sine quo labores omnes nostros inanes, atque irritos esse necesse sit. Præclarè Nyssenus. Quicumque, inquit, animum ad aliquod negotium adiecit, si cum oratione quodlibet agat, prospere atque fœlici successu negotiorum à peccando abducetur, nullo aduersario animam ad vitium trahente.

Sed quæ tandem ita seria negotia, quæ tã graues te occupationes distinent, vt ab iis vel minimum quod des orationi suffurari nequeas?

nequeas? An fortè tibi regni, atque adeò vniuersi administratio incumbit? at Carolus V. sempiternâ dignus gloriâ, licet orbis totius molem negotiorum humeris suis (verus Athlas) calamitosissimis etiam temporibus sustineret nò modò frequenter ad Deũ aspirabat (quod hîc suademus) verùm etiam meliorem diei partem orando consumebar.

Audiamus quid de eius pietate non ignobilis historicus. Quotidie suas manè horas canonicas (vt vocant) legebat, easq; tantum extendebat, vt bis tantum ferè quantum Presbyteri semper manè legeret: Insuper tres quartas horæ partes genu flexo orabat manè. In omni vita sacrum semper audiuit, præterquam in bello Africano semel. A cœna semper redibat ad longissimas preces suas, quæ duarum plerùmque erant horarũ, sicut & matutine, neque enim suis viribus fidebat potentissimus Princeps, sed totus à summi numinis ope auxiliòque pendebat, quod sibi præcibus tam longis quotidie conciliare studebat.

Laurentius Surius ad an. 1559.

Et hinc tanta in rebus gerendis fœlicitas (vide quemadmodum promouet negotia oratio, non disturbat) tam insignes victoriæ, adeò vt ob multa fortissimè gesta Galli eum Herculi, Germani Carolo Magno, Itali Dauidi, Siculi Africano, Hispani Alexandro Magno, Turcæ Iulio Cæsari, Afri Hannibali

com-

compararint. Multi cùm aduertissent eum domi & militiæ æquè continuum & prolixum esse in precibus suis, dicere solebant: Carolus sapiùs cum Deo quàm cum hominibus loquitur. In singulas bellorum expeditiones, nouas sibi preces ipse & componebat, & suâ manu conscribebat, quæ prolixitate ferè æquarent septem illos psalmos vsitatissimos, easque priùs examinandas dabat suis Confessarijs, & ab eis approbatas quotidie etiam in agmine acie dicebat: nonnumquam per speciem exonerandæ vesicæ aut alui ab agmine secedens vt prolixius & feruentius orâret.] Hæc historicus.

Quæ sanè si à te æquâ lance expendantur, comperies quidem nullû ei tempus, nullum ita graue negotium obstitisse, quominus statas & quidem bene longas preces persolueret, non obsidionem urbium, non hostium incursum, non virorum Principum aduentum, non æneorum tormentorum crebra tonitrua horrendumque fragorem, non tot terrâ mariq; itinera, non vitæ pericula adita, eum vllo vnquam tempore à penso orationis persoluendo, prolixèq; orâdo auertisse.

Tu non poteris priuatus homo, quod perfecit is, cuius cura sapientiâque innixa recumbebat Christiana Resp. vniuersa? Nec volo te id posse, multò exigo minora: ipse quippe horas integras Deo dicabat, tu mihi, immò

immò Deo aliquot horarum momenta ausus es denegare? Res est ea quidem probri pudorisque plenissima, si modò quis non planè depuduit. Verùm præstat nos Chrysofostomum idipsum Dauidis exemplo Christianis exprobrantem audire. Si beatus (inquit) Dauid cùm rex esset, & innumeris immerfus curis, & vndique distractus, septies in die Dominum rogabat: quam nos veniam habebimus & excusationem, tantùm habentes otii, nec ipsi cōtinuo supplicantes, & hæc cum tantùm lucri capere debeamus?

Homil.
79. ad
populū.

At fit, inquires, iactura temporis frequenti illâ interruptione occupationum. Non ita sanè ratiocinabatur S. Franciscus, de quo ita Bonauentura: Sentiens Christi seruus Franciscus corpore se peregrinum à Domino, cū iam ad terrena foris desideria per Christi charitatem totus esset insensibilis factus, ne foret absq; consolatione dilecti, sine intermissione orans spiritum Deo contendebat exhibere præsentem. Erat quidem oratio contemplanti solatium, dum supernarum circuitu mansionū, Angelorū conciuis iam factus feruenti desiderio querebat dilectū, à quo eū solus carnis paries disiungebat. Erat & operati præsidium, dum in omnibus quæ agebat de sua diffidens industria, & de superna pietate confidens, per ipsius instantiam totum in Domino cogitatum iactabat.

c. ro.
vita
ipius.

Y

Am

Ambulans & sedens, intus & foris, laborans & vacans orationi adeò erat intentus, ut illi videretur non solùm quidquid erat in eo cordis & corporis, verùm etiam operis & temporis dedicasse.]

Num fit igitur iactura temporis illius, quod tam sanctæ piæque exercitationi impenditur, atque adeò consecratur?

Surius
2. Maij.

Accedat eodẽ D. Antoninus, qui id ipsum tibi sanctissimo vitæ suæ instituto persuadeat tandem. Nulla fuit vñquam (ita eius vitæ scriptor) tanta negotiorum moles, & incurrentium causarũ implicatio, ut vel tantillũ, hominem Deo plenum retinere posset, quin in sublime totus specularũ cælestia raperetur. Habebat scilicet reconditum quendam mentis angulum, quem intactum seruabat, ad quem negotiorum strepitus & curarum pastoralium anxietas non irrepebat, ut vbi ab actitandis causis desisteret, eò tamquam ad asylum tutissimum, & ab hoc exteriore homine, ad eum quem Paulus interiorem appellat, recurreret. Hæc Historicus.

Noli ergo iacturam temporis vocare, frequentem ad Deum aspirationem, quã quidem compendium temporis & censuere, & ut talem sanctissimi quique in omni vita adhibuere. Verè enim D. Chryostomus interrogat atque interrogando asserit. Nonne scis, inquit, quòd si veniens Deum adoraue-
ris,

ris, & præsentis hic occupationis sis particeps, quæ in manibus habentur negotia, tibi magis cedunt secunda? Sed seculares curas habes: propter has saltem huc occurre, ut per hanc moram allecta Dei benevolentia, tutus ita prodeas, ut ipsum habeas commilitonem, ut dæmonibus inexpugnabilis fias supremâ succurrente manu. Nam si preces paternas cõsequaris, si communis particeps orationis fias, si Dei compares auxilium, & ipsius armis munitus ita progrediaris, iam neque Diabolus ipse contra te respicere poterit, ne dum homines mali te contumelijs afficere studentes, & calumniati.]

In eandem sententiam D. Ambrosius. *Diuide* (inquit) Deo tempora tua: vel quando In psal. 118. ferm. 19. agere non potes in publico, quæ sunt istius mundi, & tenebræ prohibent noctis, Deo vacato, indulge orationibus, & ne obdormiscas, psallito, somnum tuum bonâ fraude fraudato, manè festina ad Ecclesiam, defer primitias pij voti, & postea si vocat secularis necessitas, non excluderis dicere: Præuenerunt oculi mei ad te diluculo, & sic securus procedis ad actus tuos.

Quæ quidem ab his sanctissimis Patribus de longioribus publicisq; orationibus dicta, optimè sanè breuioribus hisce iaculatoriisq; quadrare nemo non videt, quarum quidem frequentiore vsu, diuinâ ope benevolentia-
 Y 2 que

que cōciliata, bellissimè atque ex animi sententia cadunt vniuersa. Quod enim est tempus (vt præclarè D. Cœlestinus Pontifex Maximus) quo Dei auxilio non indigemus? In omnibus igitur rebus, causis & negotiis exorandus est protector Deus: superbum est enim (vt scitè ait D. Thomas) vt humana natura aliquid de se præsumat. Monitum est S. Bernardi: In omni re orationi plus fidentum, quàm suæ industriæ aut labori. Facessat ergo falsa hæc occupationum causa, nec te temporis subire dispendium querare, si eas breuiculâ aspiratione interpelles, quin exiltima potiùs, eius te magnum facere compendium.

An se fortè tempus perdere operamq; ludere putat miles, cùm hostem aggressurus, corpus omne accuratè magnòq; oratio armis induit, ne vllis eius pateat telis? An non potiùs optimè censeret collocatum tempus illud omne, quo vt vitæ suæ consulat seq; ab impendente morte liberet, omnis generis armaturâ sese aduersus hostilem aciem præmunit? At quis ignorat esse orationē armaturam, eamque hosti imperuam? Bonum scutum (teste Ambrosio) oratio, quo omnia aduersarij ignita spicula repelluntur. Vir religiosus (auctore D. Thomâ quod idem de quouis alio accipe) ab orationis præsidio destitutus, miles est in acie, aut inermis. Oratio
(ait

In quadam decretali, c. 9. contra Pelagium. 2. 2. q. 83. a. 2.

Lib. 4. de confiderat. c. 4.

De obitu Valerij Imperator.

(ait Nyssen) corporum robur est, regni vires, pudicitiae praesidium atque tutamen, viatoribus scutum. Oratio aduersus Amalechitas trophaeum erexit. Oratio centum octoginta quinque millia Assyriorum vna nocte gladio inuisibili prostravit.

Sed fac his armis induendis breuibúsq; ad Deum aspirationibus temporis iacturam existere, sit ita sanè. At quantuli quaeso? aliquot momentorum in horas singulas. Aestimanda sanè iactura, maximè cum tanto fructu tamque expetendo emolumento resarciatur abundè. Sed heus tu, cur te etiam temporis iacturam subire non quereris cibi potionisq; sumptione, ijsq; sumptis, vt & alias sepissimè animi relaxatione? nocturnam item quiete, ceterisque naturae necessitatibus? At ea necessaria sunt; nec enim potest sine his vita consistere. Quasi verò ea possit sine oratione: quasi verò non sit oratio cibus, cuius detractione animum emori sit necesse. Audi quid de ea non quiuis de grege atque copuletissimus testis Augustinus. Sicut, inquit, ex carnalibus escis alitur caro, ita ex diuinis eloquijs & orationibus interior homo nutritur & pascitur. Quod idem confirmatum habes à sanctissimo Abbate Nilo. Orationis autem quiete, somnum esse dulcissimum satis constare potest ex illa sponsi in Canticis obtestatione, quam filias Hierusalem per capreas ob-

Y 3 testa-

Exhortatione de salutis monitis ad quemdam Comitè c. 8. c. 95. de oratione. c. 2. 7.

testatur ceruósque camporum, ne suscitent neque euigilare faciant dilectam donec ipsa velit. Quæ verba Gregorius accipit de sancta anima, quæ à cunctis (vt ipse loquitur) mundi perturbationibus quiescere appetit, & in sinu spōsi, sopitis terrenis cupiditatibus dormire sancto otio concupiscit.]quod oratione, contemplationeque perfici nemo ignorat.

Sed in hoc somno illud existit mirabile, quod dormiens vigilar, & vigilans dormit. Ego dormio (inquit illa de Canticis) & cor meum vigilar. Dum enim (vt pulchrè Gregorius) mens sancta à terrenis tumultibus exterius dormit, interiori cogitatione quæ sunt cęlestia pęsat. Neque enim vt torpeant dormiunt, sed vt liberiùs æterna contemplantur à transitorijs rebus quiescunt.]Hęc Gregorius. Habes ergo nec tibi negotiorum molem nec temporis dispendium afferendum, vt te hoc quæsito colore ab hoc tam pio salutarique aspirationum vsu, iure immunem liberumque arbitreris: verè enim id pretextus est, inaneque subterfugium, tantumque abest, vt quæ in manibus sunt negotia aliquam tantillo tempore remoram patiantur, quin potiùs diuino Numine propitiato promouentur magis, multòque opratiorem ac lætatiorem exitum sortiuntur.